

MERLIJN

Joachim

*Met dank aan
Eline Overzee
voor haar redactionele advies*

MERLIJN
Auteur: Joachim

Druk: Pumbo.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Proloog

Het bos werd dichter, maar er was genoeg licht ondanks het dikke bladerdak. Het was midden op de dag. De zon, onzichtbaar hoog, zond gele spikkels tussen het groen. Aan mijn voeten kabbelde een beekje, vooral verscholen onder varens. Ik vulde mijn veldfles tussen de kiezels om de onzuiverheden te filteren, al viel mijn dorst wel mee op deze hoogte.

Ik had vooral honger en niets te eten. Ver van de bewoonde wereld was ik op mezelf aangewezen en dat was niet voor het eerst. Zeker in een bos als dit zou er genoeg te vinden zijn. Ik kon strikken zetten, wortels uitgraven... Te midden van zoveel overvloed maakte ik mij weinig zorgen.

Eigenlijk verbaasde het mij niet toen ik het huisje tussen de bomen zag. Het leek klein, maar ook te groeien terwijl ik dichterbij kwam zag ik dat het groter was dan je op een moeilijk te bereiken plaats als deze zou verwachten.

De poort-achtige deur ging open. In de opening verscheen een statige grijsaard gekleed in een lang hagelwit gewaad. Hij hield een knoestige stok in de hand waarop hij leek te steunen.

“Kom binnen”, noodde hij, waarna ik wat verbaasd over de drempel stapte van wat nu toch weer een eenvoudige hut leek met daarin een ruw houten tafel volgestouwd met vers gemaakt eten. “Tast toe!” sprak de grijsaard.

De overdaad smaakte, al at ik niet te veel van het voedsel dat proefde of het door een meesterkok was bereid. Ik keek rond maar zag nergens een stookplaats of zelfs maar een deur waarachter een keuken verborgen kon zijn.

De grijsaard glimlachte terwijl ik at, wachtte geduldig tot ik verzadigd was voordat hij zich voorstelde. “Ik ben Merlijn.”

Ik keek hem aan. “De tovenaar?” Hij knikte. “Dan moet u vreselijk oud zijn, ouder dan Sinterklaas.”

Hij glimlachte. “Sinterklaas bestaat niet.”

“Maar Merlijn wel!”

“Dat zie je toch! Ik manipuleer mijn omgeving zoals een goochelaar een spel kaarten”, sprak hij wat verongelijkt. “Ik wist dat je honger had nog voor je hier aankwam. Dat kan alleen een tovenaar.”

“Glazen bol zeker?” schamperde ik op mijn hoede.

“Welnee. Er hangen overal camera’s in het bos, maar die registreren niet dat je honger hebt.”

“Ik heb geen camera gezien!”

“Het nieuwste van het nieuwste. Piepkleine cams; goed verborgen.” De man wees met zijn stok naar een van de wanden welke terugweek en een ruimte met schermen en consoles onthulde die er niet was en toch zag ik het. Talloze schermen lieten het bos zien. Plaatsen waar ik was geweest, maar ook die ik niet herkende. Ik zag het maar geloofde nog altijd niet. “Een techneut denkt dat hij tovenaar is?”

Merlijn zuchtte. “Ga zitten. Ik zal je enkele verhalen uit mijn leven vertellen.”

Ik zat al, haalde de schouders op. Ik had goed gegeten, was verzadigd en om mijn dankbaarheid te tonen zou ik luisteren. Wie weet zat er iets amusants tussen dat ik later in het bijzijn van vrienden kon herhalen...

“Ik werd geboren in wat nu de vroege middeleeuwen heet, in een gehucht, de naam nauwelijks waard; enkele onderkomens opgetrokken uit plaggen, met daartussen wat vuile modderige paadjes. Het was pure armoe, vaak niets te eten, regelmatig geen schoon water om te drinken, en het stonk er, al rook ik dat toen niet omdat ik niet beter wist. We kenden geen ander leven dan dat van die paar keuterboertjes met hun lullige lapjes grond en wat vuil mager vee dat tussen de hutten scharrelde.

Tussen de plaggen van onze hut leefde een rat. Het beest was zo groot als een flinke kater, zwart als de nacht, met vuurrode stekende oogjes, maar hij was mijn vriend, het eerste dier waarmee ik sprak, en samen bereikten wij een wederzijds vertrouwen dat uniek was voor een jongen van mijn leeftijd.

Het was de tijd vlak na het oogsten, en de belastingontvanger werd verwacht. Een periode van angst. Hij kwam altijd met een klein gevolg van soldaten, ruwe kerels die iedereen mishandelden en soms zelfs doodden als zij dachten dat iemand teveel voor zichzelf probeerde achter te houden. De belasting was zwaar. De dorpelingen hadden niet eens genoeg voor zichzelf en hun kinderen en toch moesten ze meer dan de helft afstaan van het schamele dat hun velden opbrachten. Ook een groot deel van de levende have, vooral kippen en varkens, werd geconfisqueerd.

De angst was voelbaar, lang voordat de ontvanger kwam. We vreesden de slagen, de verwondingen en verminkingen ons toegebracht, bovenop alles dat we zouden kwijtraken aan de inhalige tiran voor wie de ontvanger werkte.

De angst overheerste, stak iedereen aan en ook ik ging eronder gebukt. Ik werd neerslachtig, sprak of at nauwelijks. De rat vroeg wat er scheelde en ik nam hem in vertrouwen, vertelde van de grote vrees die iedereen bezighield.

De rat luisterde, knikte af en toe, en reageerde toen mijn klaaglied ten einde was: ‘Zorg dat er niemand in het dorp is de

dag dat de ontvanger komt. Trek met al jullie voedsel en vee naar het bos en verberg je daar.'

Ik kon mijn vader overtuigen. Ik had al eerder visioenen gehad welke gunstig waren uitgepakt voor de gemeenschap en liet hem geloven dat dit ook zo iets was. De dorpelingen trokken met hun hele hebben en houden naar het bos, maar ik sloop terug en verborg me tussen wat struiken en wachtte daar op de komst van de ontvanger.

Ze kwamen over de heuvelrug, de ontvanger met een stuk of tien soldaten. Hun uitrusting blonk in de late zomerzon. Het was een verschrikkelijk gezicht: grimmige, tot de tanden gewapende mannen op sterke, wild briesende paarden. Ze drongen tussen de hutten, schreeuwend en vloekend omdat het dorp verlaten was.

Het gebeurde zo plotseling dat ook ik ervan schrok. Ineens was het hele dorp overdekt met ratten. Ze kwamen van overal, kropen uit de hutten en schuurtjes, verschenen uit holen in de grond en stortten zich op de ruiters. In geen tijd waren de glimmende maliënkolders overdekt met zwarte harige lijven die zich vastbeten in de paarden en mannen. De dieren steigerden, de kerels sloegen wild om zich heen, gaven hun paarden de sporen: weg van die onbeheersbare plaag. De ontvanger en zijn gevolg vluchtten in blinde paniek en vertelden hun koning dat het dorp was verzwolgen door een rattenleger dat de hele oogst, het vee en de dorpelingen had opgevreten en dat zijzelf maar nauwelijks aan hun vraatzucht waren ontkomen.

Dat hoorde ik pas veel later, maar in elk geval is er nooit meer een ontvanger geweest in het dorp waar ik werd geboren."

"Leuk verhaal", gaf ik toe, "maar mij lijkt het dat jullie de ene plaag voor de andere verruilden." Merlijn fronste. "Om zoveel ratten als vriendjes te hebben. Die lusten wel wat!"

De oude glimlachte. "Toen de dorpelingen terugkwamen waren alle ratten verdwenen. Alleen mijn eigen rat was er nog en ik omhelsde hem dankbaar."

"Ja, ja! En wat is er van jouw rat geworden?"

“Hij leeft nog.” Merlijn knipte met zijn vingers en in een van de wanden ontstond een gat, een hol, waaruit een griezelig harig monster tevoorschijn kroop dat met zijn beweeglijke snuit de lucht verkende, vervolgens mij aankeek en bedaard naar me toe kwam trippelen.

Groot en zwart sprong het op mijn schoot en keek naar me op uit oeroude wijze kraalogen. “Luister naar Merlijn en leer”, piepte het dier zacht en sprong weer op de grond.

Ik zat als versteend, staarde met afschuw naar het zich terugtrekkende monster tot het weer in zijn hol verdween waarna de wand zich sloot alsof er nooit een opening was geweest.

Ik keek naar de vermeende leermeester van koning Arthur. Zou het waar kunnen zijn? Ik schudde mijn hoofd. Onmogelijk! Er werd met mij gespeeld. Ik had geen idee hoe de trucks tot stand kwamen, maar het was spel. Dat moest wel, of niet?

Merlijn zag mijn verwarring en glimlachte. “Jij bent niet licht te overtuigen en toch kom je uit de WYSIWYG wereld.” Ik keek niet begrijpend. “Zo wordt jouw wereld genoemd. Je gelooft pas als je het ziet!”

“Mijn wereld?”

“Er zijn veel werelden, allemaal parallel aan elkaar geschakeld. Wat jullie een tovenaarsnoem, en naar het rijk van de sprookjes hebben verbannen, is in feite een intermediair tussen deze parallellen...”

“Jij leeft in meerdere werelden tegelijk?”

“Niet tegelijk, maar ik vorm wel de schakel tussen een deel ervan.”

“Waarom niet maar ineens allemaal?” schamperde ik.

Merlijn zuchtte. “Contact met mensen is altijd zo vermoeiend. Jullie zien jezelf als het hoogtepunt van de ratio en zullen nooit begrijpen dat zicht op het totaal maar zo beperkt is dat het zelfs geen fractie is waarvan jullie notie hebben. Vergeet het overzicht, zelfs een tovenaarsnoem is daartoe niet in staat.”

“Maar de wetenschap...”

“Wetenschap, wetenschap”, knorde de oude boos, “jullie verzinnen telkens nieuwe regeltjes om aan jullie materiële behoeften te voldoen. Toen de alchemie niet meer voldeed probeerde je de natuur in wetmatigheden te vangen om deze aan jezelf dienstbaar te maken, maar de natuur laat zich niet vangen of in kadertjes persen, en dat hebben jullie niet eens door, zelfs nu niet, nu deze zogenaamde wetmatigheden regelmatig in je gezicht ontploffen.”

“Pardon...?”

“Ik zal je een voorbeeld geven. Kernfysica werd nog niet zolang geleden beschouwd als toekomstmuziek, Dé oplossing voor het energievraagstuk om de ongebreidelde en groeiende behoefte naar meer kracht te bevredigen tot de eerste centrales in jullie eigenwijze smoelen explodeerden...”

“Maar...”

Merlijn stak een hand op. “Ik ken de argumenten. De wetten kloppen maar de techniek deugt niet. Het zijn de ingenieurs die onvolkomen zijn, niet het principe. Maar dat principe is door mensen bedacht, dezelfde mensen die ook deze fouten maken. Jullie grootste tekortkoming is arrogantie. Je ziet iets, niet beseffend dat het maar een deeltje is dat je ziet, giet het geziene in een wet en bouwt er speeltjes mee welke regelmatig fataal blijken te zijn, en dan nog geef je niet toe dat je het overzicht mist en gaat rustig verder op de ingeslagen weg tot het zozeer uit de klauwen loopt dat jullie op het punt staan je eigen wereld compleet om zeep te helpen.”

Ik gaapte hem aan. “Ik ben altijd tegen kerncentrales geweest”, hakkelde ik.

“Correctie! Niet altijd. Pas nadat anderen jou voorgingen. Niet omdat ze de domheid begrepen, maar uit angst dat het op een goede dag mis kon gaan in hun eigen achtertuin. Geregeerd door eigenbelang bedenkt de mens, maar komt er ook tegen in opstand wanneer het bedenksel zich tegen het individuele belang keert. Dat is de leidraad. Dat is ook hoe jullie jezelf regeren. Niet met het algemeen belang voor ogen, want daarvoor zijn jullie te

kortzichtig, niet eens in staat om het begrip ‘algemeen’ te bevatten dat jullie hele leefwereld zou moeten zijn en niet dat kleine gedeelte stukje waar je zelf baat bij hebt.”

“Je bedoelt zoals de ecologische beweging...”

“Oh, hou toch op! De verkrachters van de kleur groen in al haar schakeringen. Goedbedoelende theoretici die de wijsheid in vergane glorie zoeken, maar evenmin begrijpen dat de mens slechts een onderdeel is van een complexe constructie die jullie wereld noemen. Zolang deze ecologen bloemen plukken om ze thuis in een vaas te zetten in plaats van ze in hun eigen omgeving te laten... Niet om het vernielen of het nemen van leven, maar omdat ze niet begrijpen dat het een entiteit is die ze verstoren, zolang is ecologie een hol begrip, zonder inhoud, en een zoektocht naar alternatieven om jullie honger naar welvaart te stillen.”

“Maar die bloemen...”

“Worden gekweekt. Ik weet het. Het gaat ook niet om dit voorbeeld, maar om het principe. Jullie denkpatronen deugen niet omdat ze telkens weer uitgaan van het eigenbelang, omdat jullie jezelf niet zien als maar een deel van het totaal, een deel dat je door de wet van het getal probeert te vergroten. Volgens de bijbel, en zelfs nog oudere religieuze werken, is de mens het hoofddoel van de schepping, en daar begint jullie kromme manier van denken. Daar hebben jullie jezelf boven het geheel geplaatst en al het andere ondergeschikt gemaakt, en daarom is daar jullie ondergang begonnen...”

“Je bedoelt...”, ik slikte, “gaan we echt..., enne wanneer?”

“Hoe moet ik dat weten”, grauwe Merlijn. “Ik heb geen glazen bol zoals ik al zei. Of, en wanneer de mensheid verdwijnt, wie zal het zeggen...? De tekenen zijn niet gunstig: jullie slachten elkaar af, verstoren de omgeving... Waarschijnlijk zal de mensheid worden uitgedund, en dat wordt hoog tijd. Je hebt al genoeg je stempel gedrukt en van alles en nog wat kapot gemaakt. Het is toch van de gekke hoe verzot jullie op elkaar zijn terwijl je op

hetzelfde moment elkaar vrolijk de nek omdraait. Als een kind door een dronken automobilist wordt aangereden schreeuwt het hele dorp moord en brand terwijl er ergens anders honderden tegelijk om het leven komen waarna jullie niets beters weten te verzinnen dan het organiseren van een inzamelingsactie om het geweten te sussen. Dat is de mens: kleinzielig op de vierkante centimeter zonder in een groter verband te kunnen denken en daarmee werkelijk een stap voorwaarts te zetten. Menselijk leven is niet zo kostbaar. Je bent een soort als een ander en bovendien met veel te veel.”

“Maar je bent zelf als mens geboren!”

“Zeker. Ook een tovenaar moet ergens ter wereld komen. Ik toevallig als mens, wat op zichzelf niet zoveel zegt.”

“Bedoel je dat er nog andere soorten zijn?”

“Je eigen wereld zit al vol werelden. Onder elke steen, in elk stuk vermolmd hout leeft een aparte kosmos, dat weet je. Het leven onder steen A is zich totaal niet bewust van het leven onder steen B, wat niet betekent dat een van beide niet bestaat. Dat is de beperking van het leven wat de mens niet begrijpt omdat hij ervan uitgaat dat alleen datgene bestaat wat voor hem waarneembaar is. Er zijn talloze soorten die qua mogelijkheden vergelijkbaar zijn met de mens, alleen zijn jullie je daarvan niet bewust; ze huizen als het ware onder verschillende stenen. Een tovenaar kan de verbinding leggen en de werelden met elkaar in contact brengen als hij dat nodig vindt, en geloof me: voor de mens is het meer dan nodig, al weet ik niet of het jullie inzichten zal veranderen waardoor er een waterkansje bestaat om door het oog van de naald te kruipen.”

“Heb je mij hierheen gehaald... Ik bedoel, ben ik uitverkoren als boodschapper of zoiets?”

Merlijn lachte. “Jij gelooft in sprookjes. Welnee, je liep toevallig dit bos binnen. Ieder ander is net zo onbruikbaar als jijzelf. Als individu geloven jullie allemaal dat je iets bijzonders bent, maar over een tijd ben jij dood, begraven en vergeten. Zelfs de verheerlijking van een nalatenschap zoals van Rembrandt heeft